

Підсумувавши все вищезазначене, можна сказати, що працівники Державної кримінально-виконавчої служби України є незахищеною частиною системи відбування покарань, що з огляду на ту високу роль, яку вони виконують, є абсолютно несправедливим і потребує докорінних змін задля повного досягнення цілей покарання, ефектив-

ного виконання покладених державою на Державну кримінально-виконавчу службу України функцій та її відповідності європейським вимогам виконання і відбування покарання. Адже персонал установи виконання покарання має бути обличчям держави та гідно представляти її на всіх рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузьмик Ю., Ісаков П. Персонал органів та установ виконання покарань як незахищена складова кримінально-виконавчої сфери. *Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики*. 2017. С. 75.
2. Терещенко В.О., Безорчук О.Л. Персонал органів та установ виконання покарань, як складова кримінально-виконавчої сфери. *Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики*. 2018. С. 40.
3. Башук Т.М. Персонал органів і установ виконання покарань як складова управління. *Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики*. 2017. С. 12.
4. Новий тлумачний словник української мови / Уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Аконіт, 2015. 910 с.
5. Колб О.Г. Віктимологічний аспект злочинів, що вчиняє персонал виправних колоній. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2011. № 1(1). С. 126–135
6. Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/628075>.
7. Іщак А.А. Проблеми вдосконалення безпеки персоналу установ виконання покарань як важливого елементу режиму позбавлення волі. *Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики*. 2017. С. 43.
8. Кримінально-виконавчий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 43.
9. Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/628075/>
10. Ліпкан В.А. Безпекознавство : Навчальний посібник. Київ : Вид-во Європ. Ун-ту, 2013. 208 с.
11. Ісевич О.О. Безпека персоналу установ виконання покарань та засоби її забезпечення. *Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики*. 2018. С. 63–64.

УДК 343.811

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

PROVISION PROBLEM'S OF THE MEDICAL CARE RIGHT IN DEPREVATION OF LIBERTY PLACES

Сердюк В.К., студентка V курсу

*Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Стаття присвячена дослідженню законодавчого регулювання права на медичну допомогу засуджених та актуальним проблемам медичного обслуговування в місцях позбавлення волі. Проаналізовано практику Європейського суду з прав людини на предмет порушень Україною ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод як результат ненадання належної і адекватної медичної допомоги засудженим до позбавлення волі і недотримання зобов'язань зі збереження та відновлення їх здоров'я.

Ключові слова: засуджений, місце позбавлення волі, правовий статус засуджених, право на медичну допомогу, медичні послуги в місцях позбавлення волі, практика Європейського суду з прав людини у сфері забезпечення права на медичну допомогу.

Статья посвящена исследованию законодательного регулирования права на медицинскую помощь осужденных и актуальным проблемам медицинского обслуживания в местах лишения свободы. Проанализирована практика Европейского суда по правам человека на предмет нарушения Украиной ст. 3 Конвенции о защите прав человека и основных свобод как результат непредоставления надлежащей и адекватной медицинской помощи осужденным к лишению свободы и несоблюдения обязательств по сохранению и восстановлению их здоровья.

Ключевые слова: заключенный, место лишения свободы, правовой статус заключенных, право на медицинскую помощь, медицинские услуги в местах лишения свободы, практика Европейского суда по правам человека в сфере обеспечения права на медицинскую помощь.

The article is dedicate to legislation of medical care right's learning of prisoners and relevant problems of medical service in places of deprivation of liberty. In the article is shown practice of European Court of Human Rights in medical care right sphere for violation of Ukraine the third article of Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms as a result of failure to provide proper and adequate treatment of prisoners and as a result – non-fulfillment obligations of saving and repair prisoners health. The author analyzes the organization of health care services in Ukraine.

Considered the problem of the provision, implementation and ensure the right to medical assistance to persons in correctional facilities. The analysis of the regulatory framework, which regulates the question of the right to medical care and procedures for its implementation. Ways of solving problems related to exercising the right to medical care of prisoners. Analyzed different cruel and humiliating dignity types with prisoners and their punishment.

The national legislation is limited by the general rules that are not flexible and do not give the opportunity to provide individual care for convicts taking into account the real conditions. That's why, at present the provisions that regulate health care in the national legislation don't correspond to the demands of the international legal acts and don't guarantee convicts' rights to proper health care services.

Key words: prisoner, place of deprivation of liberty, legal status of prisoners, medical care right, medical service in places of deprivation of liberty, practice of European Court of Human Rights in medical care right sphere.

На сучасному етапі розвитку пенітенціарного законодавства в Україні надання медичної допомоги особам, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, неповною мірою відповідає законодавчо заявленим нормам та міжнародним стандартам у сфері охорони здоров'я. Якість медичних послуг, що надається засудженим, є значно нижчою, ніж заявлена Конституцією України та законами України, залишаючи їх положення декларативними. Необхідні заходи з надання медичної допомоги засудженим або не вживаються взагалі, або надаються в обсязі меншому, ніж необхідно людині для збереження і відновлення її здоров'я, а тому питання про реформування системи охорони здоров'я в місцях позбавлення волі є вкрай актуальним. Стан захворюваності засуджених на особливо тяжкі хвороби в місцях позбавлення волі є настільки критичним, що становить небезпеку для всього суспільства загалом і вимагає ретельного вивчення й обговорення.

Безпосереднє вивчення питання забезпечення права засуджених на охорону здоров'я здійснювалося відомими вченими – В.В. Голіною, А.Ф. Зелінським, І.М. Даншиним, В.М. Дрьомінім, О.М. Джужею, О.Г. Колбом, М.П. Мелентєвою, Ю.М. Ткачевським, А.Х. Степанюком та ін.

Метою статті є дослідження питання реалізації права на медичну допомогу в місцях позбавлення волі і його законодавчого регламентування та визначення проблем у сфері охорони здоров'я засуджених.

Конституцією України встановлено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека проголошуються найвищою соціальною цінністю, що визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а їх утвердження і забезпечення є її обов'язком (ст. 3). Одним з основоположних соціальних прав людини, закріплених Розділом II Конституції України, є право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49), яке відповідно до принципу рівності конституційних прав і свобод надається усім громадянам. Ч. 2 ст. 7 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) визначає, що засуджені користуються всіма правами людини та громадянина, передбаченими Конституцією України, за винятком обмежень, визначених цим Кодексом, законами України і встановлених вироком суду, а дискримінація за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного, соціального походження та за іншими ознаками забороняється [1]. Отже, ув'язнені повинні мати доступ до медичних послуг без будь-якої дискримінації, в тому числі і за ознакою їх правового становища.

Правовий статус засудженого – це правове становище у суспільстві і державі, який є різновидом спеціального правового статусу особи, заснованого на статусі громадянина України. Його особливості визначаються законами України, а також Кримінально-виконавчим кодексом України, з огляду на порядок і умови виконання та відбування конкретного виду покарання [1]. Права засуджених як традиційний елемент правового статусу особи знайшли своє втілення у ст. 8 КВК України і включають як основоположні права, проголошені Конституцією України, так і специфічні, зумовлені особливостями правового статусу відповідних суб'єктів. Так, право на охорону здоров'я в обсязі, встановленому Основами законодавства України про охорону здоров'я, за винятком обмежень, передбачених законом, закріплене щодо усіх категорій засуджених і конкретизується в ст. 107 КВК України щодо осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі на певний строк, зокрема, передбачене право отримувати медичну допомогу і лікування, у тому числі платні медичні послуги за рахунок особистих грошових коштів чи коштів рідних та близьких у закладах охорони здоров'я, які мають ліцензію Міністерства охорони здоров'я України та не належать до відання центрального органу виконавчої влади, що реа-

лізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Нині система охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України складається з Управління медичного забезпечення, які очолюють відділи (сектори) медичного забезпечення міжрегіональних управлінь із питань виконання кримінальних покарань та пробації Державної кримінально-виконавчої служби. З метою гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами у сфері виконання кримінальних покарань Урядом було схвалено Концепцію подальшого реформування пенітенціарної системи, що передбачає значні зміни законодавства, в тому числі, у сфері охорони здоров'я. Так, пропонується утворити Державну установу «Центр охорони здоров'я ДКВСУ» як незалежну юридичну особу, що існуватиме нарівні з Державною установою «Центр пробації» і матиме філіали у формі медичних частин (пунктів охорони здоров'я) СІЗО, УВП, ВК, а також багатопрофільні лікарні, туберкульозні і психіатричні заклади.

Суб'єктивне право засуджених осіб на безоплатну медичну допомогу акумулює обов'язок органів влади вчиняти необхідні дії з його забезпечення, що здійснюється за допомогою клінічного обстеження та нагляду за засудженими з метою оцінки стану їх здоров'я, а у разі виявлення хвороб – надання медичної допомоги, амбулаторного, стаціонарного і спеціалізованого лікування [2]. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджені Наказом Міністерства Юстиції України від 28 серпня 2018 р., визначають обов'язкове медичне обстеження осіб, які прибули до установ виконання покарань, порядок проведення яких регулюється Основами законодавства України про охорону здоров'я. Зокрема, під час проведення первинного медичного огляду в разі виявлення в засудженого захворювання медичний працівник медичної частини установи виконання покарань оцінює стан здоров'я засудженого та можливу небезпеку, яку становить наявне в засудженого захворювання для оточення, а також визначає можливість надання первинної медичної допомоги в умовах медичної частини установи виконання покарань чи направлення засудженого до лікарняного закладу або закладу охорони здоров'я з ориєнтовного переліку. Також законодавством передбачено обов'язок негайно надати медичну допомогу засудженим в умовах медичної частини установи виконання покарань, а за неможливості її надання в повному обсязі у відповідних умовах – обов'язок направити засудженого до лікарняного закладу у граничні строки, визначені медичною довідкою [3].

Медичні послуги в пенітенціарних установах мають бути спрямовані на виявлення і лікування фізичних та психічних хвороб, на які можуть страждати засуджені, однак нині це твердження є скоріш метою, ніж реальіями буденності. Насамперед привертає увагу питання фінансування медичного обслуговування в місцях позбавлення волі, рівень якого є недостатнім для забезпечення необхідного рівня охорони здоров'я засуджених.

Рішенням Конституційного Суду України від 29 травня 2002 р. № 10 (справа про безоплатну медичну допомогу) виражено правову позицію, згідно з якою безоплатна медична допомога, передбачена Конституцією України, має надаватись всім громадянам у повному обсязі, тобто задовольняти потреби людини у збереженні або відновленні здоров'я, а неприйнятним вважається встановлення меж безоплатної медичної допомоги у вигляді її гарантованого рівня, в тому числі надання її «у рамках, визначених законом». Крім того, дія положення «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» поширюється на всі такі заклади, які перебувають у державній (незалежно від відомчого підпорядкування) або комунальній власності і фінансуються з бюджетів будь-якого рівня [4]. Наведене

тлумачення ст. 49 Конституції України має безпосереднє значення для визначення обсягу права на медичну допомогу засуджених, оскільки гарантоване право на збереження або відновлення стану здоров'я відповідної категорії осіб порушується, перш за все, відсутністю реальних можливостей до надання медичної допомоги. Перелік лікарських засобів, які призначаються для надання безоплатної медичної допомоги, не відповідає дійсним потребам засуджених і включає найпростіші і найдешевші ліки в мінімальних кількостях, що фактично встановлює граничну межу надання безоплатної медичної допомоги.

Ст. 8 КВК України передбачає поєднання безплатних і платних форм медичної допомоги, а також гарантує право на вільний вибір і допуск лікаря для отримання медичної допомоги, в тому числі і за власні кошти [1]. З огляду на законодавче регламентування засуджені мають право обрати найбільш зручну форму отримання медичної допомоги, однак, по суті, це право обмежене фінансовими можливостями людини. Малозабезпечені засуджені, яких більшість, не мають додаткових засобів для отримання медичної допомоги власним коштом через мінімальний розмір оплати праці в місцях позбавлення волі, у той час як держава не може забезпечити їм належний рівень медичного обслуговування на безоплатній основі, а тому конституційне положення про безоплатну медичну допомогу, яка забезпечує збереження та відновлення стану здоров'я, має скоріше декларативний характер.

Поширеною проблемою у сфері медичного обслуговування у місцях позбавлення волі є ненадання належного рівня допомоги, що призводить до погіршення стану здоров'я засуджених. Такі випадки порушення прав досить часто виступають предметом розгляду Європейського суду з прав людини, практика якого неодноразово вказує на порушення Україною відповідних положень законодавства.

Право на медичну допомогу в практиці Європейського суду з прав людини (надалі – ЄСПЛ) розглядається в рамках ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) щодо заборони катування, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання. Так, у справі «Тодоров проти України» від 12 січня 2012 р. [5] ЄСПЛ дійшов висновку, що бездіяльність державних органів, зокрема, те, що вони не чинили дій, які б могли обґрунтовано від них очікуватися, задля вирішення проблеми погіршення стану здоров'я заявника є нелюдським або таким, що принижує людську гідність, поводженням. Із матеріалів справи вбачається, що заходи охорони здоров'я під час тримання особи під вартою і умови її лікування були неадекватними і несумісними зі станом здоров'я заявника, що призвело до його особливих страждань. В іншій справі «Ухань проти України» від 18 грудня 2008 р. [6] ЄСПЛ зазначає, що ст. 3 Конвенції покладає на державу обов'язок захищати фізичне здоров'я осіб, позбавлених волі, допускаючи при цьому, що медична допомога, яка доступна в установах системи виконання покарань, не завжди може бути на тому ж рівні, що й в найкращих громадських медичних закладах. Незважаючи на це зауваження, держава має забезпечити належний захист здоров'я ув'язнених, зокрема, шляхом надання необхідної медичної допомоги. Оцінюючи те, чи виконала держава обов'язок щодо охорони здоров'я особи, яка тримається під вартою і знаходиться на утриманні держави, ЄСПЛ виходив з аналізу стану здоров'я цієї особи протягом тримання під вартою. Само по собі погіршення стану здоров'я особи протягом строку тримання її під вартою не означає порушення ст. 3 Конвенції, тим не менш, є визначальним під час встановлення відповідності умов тримання її спеціальним потребам, зумовленим станом здоров'я. Лише той факт, що ув'язненого оглянув лікар і призначив певний вид лікування, автоматично не приводить до висновку про надання достатнього рівня медичної

допомоги. Органи влади мають забезпечити регулярний і систематичний нагляд, що включає складання індивідуального плану лікування захворювань ув'язненого та попередження погіршення його стану здоров'я, а не усунення виключно симптомів. Крім того, уповноважені органи зобов'язані довести, що були створені умови, необхідні для призначеного лікування, і що відповідне лікування було дійсно отримано. Так, з матеріалів справи вбачалося, що, незважаючи на численні записи лікаря про захворювання засудженого та призначене йому лікування, немає жодних підтверджень його надання, оскільки не відображено жодних деталей, пов'язаних із рекомендованим або отриманим лікуванням; відповідні записи не містять також визначення доз, частоти та тривалості лікування, а тому якщо воно й надавалось, то виключно у рекомендаційному порядку. У зв'язку із цим Суд дійшов переконання про неможливість ствердження про надання засудженому медичної допомоги, яка б повністю задовольняла потреби у його медичному догляді. В справі «Сергій Антонов проти України» від 22 жовтня 2015 р. [7] питання стосувалося ненадання належної допомоги ВІЛ-інфікованому заявнику. Відповідно до матеріалів справи, отримання засудженим лікування, яке покращило стан його здоров'я, було пов'язано із настільки критичним станом особи, що викликало запитання до органів влади про своєчасність наданої допомоги, оскільки вони були поінформовані про наявність у засудженого тяжкого захворювання. Під час первинного медичного огляду адміністрацією установи виконання покарання не було вжито жодних спроб отримати додаткову інформацію стосовно захворювання, пов'язаного з ВІЛ, що призвело до несвоєчасного діагностування працівниками СІЗО захворювань заявника та ненадання йому під час тримання під вартою швидкої і комплексної медичної допомоги, що становить нелюдське і таке, що принижує людську гідність, поводження. Наведена практика ЄСПЛ вказує на суттєву проблематику у сфері прав людини, яка є в місцях позбавлення волі і свідомо допускається органами державної влади.

Через засоби масової інформації (далі – ЗМІ) ми постійно отримуємо інформацію про невпинне збільшення рівня тяжкої захворюваності серед засуджених, особливо небезпечними серед яких є захворювання ВІЛ-інфекції та туберкульоз відкритого/закритого типу, що також є результатом неналежного догляду з боку органів влади та ненадання своєчасної і адекватної медичної допомоги. Наказом Міністерства Юстиції України «Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі» від 15.08.2014 р. [3] передбачено, що усі ВІЛ-інфіковані, які прибувають до УВП, беруться на диспансерний облік відповідальним медичним працівником, про що складається реєстраційна карта ВІЛ-інфікованої особи встановленої форми. Однак питання у тому, що проведення тестування на ВІЛ-інфекцію здійснюється в добровільному порядку, виключно за згодою засудженого, а тому якщо він відмовився від встановленої процедури, держава не може застосувати примусові заходи для проведення тестування. Так, закріплено, що під час проведення первинного медичного огляду, а також направлення до лікарняного закладу із засудженими проводиться співбесіда з питань профілактики інфекційних захворювань, у тому числі ВІЛ/СНІДу, та пропонується проведення тестування на ВІЛ-інфекцію за згодою засудженого, яка фіксується у формі первинної облікової документації. Добровільні засади проведення тестування на ВІЛ-інфекцію закріплено в Наказі Міністерства Охорони Здоров'я України «Про удосконалення добровільного консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію» від 19.08.2005 р. [8], який передбачає змогу проводити відповідне тестування тільки після усвідомленої та добровільної згоди пацієнта, що означає надання йому зрозумілою для нього мовою у доступній формі достатньо

інформації про позитивні і негативні наслідки виявлення свого ВІЛ-статусу, надання ним письмово підтвердженої згоди на проходження тестування або відмова від нього чи відкладення рішення щодо його проходження без будь-якого примусу; тиск або примушення до проходження тестування неприпустимі. Оскільки місця відбування покарань є місцями масового накопичення людей, особливо в нашій державі, де є проблема перенаповнення установ виконання покарань, із метою охорони здоров'я усіх засуджених доцільніше було б запровадити обов'язкове тестування на ВІЛ-інфекцію із забезпеченням засад конфіденційності. На жаль, умови тримання в установах покарань тільки сприяють поширенню цього захворювання серед засуджених через брак достатньої уваги побутовим умовам тримання категорії ВІЛ-інфікованих осіб, які просто і не можуть бути належним чином забезпечені органами влади, через їх непоінформованість про наявне захворювання. Рациональніше, з точки зору охорони здоров'я всіх засуджених, навіть з урахуванням необхідного фінансування відповідних заходів, було б введення обов'язковості проведення тестування на ВІЛ-інфекцію, що здійснювалося б із метою зменшення випадків зараження і поширення інфекції.

У медичних колах вважається, що туберкульоз є не тільки медичною, але й соціальною проблемою, вирішення якої потребує застосування комплексу заходів,

зокрема надання належного медичного лікування і забезпечення лікарськими засобами, а також створення необхідних соціально-побутових умов утримання хворих, запобігання психологічних стресів, забезпечення збалансованого харчування. І якщо забезпечення лікарськими препаратами засуджених, які хворіють на туберкульоз у місцях позбавлення волі, залежить переважно від рівня фінансування місць позбавлення волі, то створення спеціальних соціально-побутових умов потребує індивідуального підходу до кожного окремого засудженого з боку органів влади, який досить часто порушується через людський фактор.

Отже, на підставі вищевикладеного можна дійти висновку про наявність проблем у системі забезпечення права на медичну допомогу у місцях позбавлення волі, які пов'язані як з об'єктивними, так і з суб'єктивними факторами. Практика Європейського суду з прав людини постійно реєструє випадки порушення Україною зобов'язань, передбачених Європейською конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод у частині забезпечення права на повагу до людської гідності через незабезпечення засуджених належною і адекватною медичною допомогою. Така ситуація є неприпустимою для демократичної, правової і соціальної держави, якою проголошена Україна, а тому вона потребує якнайшвидшого реагування з боку органів державної влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 р. № 1129 IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 25.03.2019).
2. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : затв. наказом Міністерства юстиції України від 28 серпня 2018 р. № 2823/5 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18> (дата звернення: 25.03.2019).
3. Про затвердження Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі : затв. наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15 серпня 2014 р. № 1348/5/572 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-14> (дата звернення: 25.03.2019).
4. Рішення Конституційного Суду України від 29 травня 2002 р. № 10рп/2002 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02> (дата звернення: 25.03.2019).
5. Рішення Європейського суду з прав людини Справа «Тодоров проти України» від 12 січня 2012 р. № 16717/05 / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_806 (дата звернення: 25.03.2019).
6. Рішення Європейського суду з прав людини Справа «Ухань проти України» від 18 грудня 2008 р. № 30628/02 / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_440 (дата звернення: 25.03.2019).
7. Рішення Європейського суду з прав людини Справа «Сергій Антонов проти України» від 22 жовтня 2015 р. № 22/01/2016 / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_b08 (дата звернення: 25.03.2019).
8. Про удосконалення добровільного консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію : затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.08.2005 р. № 1404/11684 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1404-05> (дата звернення: 25.03.2019).

УДК 343.8

«ТЮРЕМНІ ВІДПУСТКИ» ЯК ЗАСІБ ТА ЕЛЕМЕНТ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ: ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ТА ПРАКТИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ

“PRISON LEAVES” AS A MEANS AND ELEMENT OF RESOCIALIZATION OF CONVICTED: PROSPECTS OF LEGAL REGULATION AND PRACTICE OF REALIZATION

Терешенко А.О., студентка

*Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Стаття присвячена одній із актуальних теоретико-методологічних проблем вітчизняного кримінально-виконавчого права, а саме запровадженню інституту тюремних відпусток для осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі; розгляду тюремних відпусток як засобу та необхідного елемента ресоціалізації засуджених; аналізу на основі вітчизняного та міжнародного законодавства позитивних і негативних аспектів системи тюремних відпусток і доцільності використання цього правового явища в національній системі виконання покарань.

Ключові слова: засуджений, позбавлення волі, тюремна відпустка, ресоціалізація.

Статья посвящена одной из актуальных теоретико-методологических проблем отечественного уголовно-исполнительного права, а именно введению института тюремных отпусков для лиц, отбывающих наказание в виде лишения свободы; рассмотрению тюремных